

SKIRÖNYCKELN

BYGDEBLAD FÖR SKIRÖ SOCKENS BYGDEFÖRENING NR 4 2016

SKIRÖ SMÅLANDS TRÄDGÅRD

Styrelsen 2016

Ordförande

Fred Nordberg 0702-457219

Sekreterare

Per-Inge Lindqvist 0708-153910

Kassör

Gunilla Nordberg 0702-127925

Ledamöter

Bjarne Axelsson 0706-762225

Hasse Bredenberg 0702-182049

Jan Ek 0706-221914

Britt-Marie Fucik 0730-672676

Ersättare

Daniel Karelid 0736-535367

Sonny Svensson 0763-377798

Viktor Sommansson 0723 -372012

Revisorer

Solvieg Forsmyr 0702-446345

Anita Karlsson 0703-120741

Ersättare

Jörgen Fredriksson 0705-672116

Valberedning

Stefan Ek 0703-442308

Daniel Fröjd 0761-688728

Stefan Haraldsson 0702-647169

Besök Skirös hemsida:

www.skiro.se

Webansvarig: Anna Stenflo

anna@stenflo.se

Redaktör & layout: Gunilla Nordberg

Tryck: Vetlanda kommun

Föredrar du att läsa **SKIRÖNYCKELN** på din iPad eller mobil, eller vill du läsa tidigare nummer, gå in på **www.skiro.se** där hittar du även SSBF:s styrelses protokoll.

REDAKTIONENS RUTA

Då har vi snart jul igen. Blir det ingen vit jul så lär det bli jul ändå och vi får kanske vänja oss vid gröna jular.

I detta nummer:

- * Läser du om gårdfarihandlare Mauritz i Löneberg, Skirö.
- * Presenterar vi Louise och Leif Sommansson, bofasta i Skirö.
- * Hittar du vad som händer i Skirö.

God Jul och Gott Nytt År

önskar Gunilla

Manusstopp Utkommer

1 mars 10 mars

1 juni 10 juni

1 september 10 september

1 december 10 december

Medlemsavgiften i SSBF är:

200:-/ enskild 300:-/ familj

Omslagsbild:

Skirö kyrka

Foto: Gunilla Nordberg

Har du åsikter, synpunkter eller idéer vad det gäller aktiviteter eller annan verksamhet inom bygdeför-
eningen? Var vänlig kontakta någon i styrelsen.

Material till **SKIRÖNYCKELN** lämnas på papper,
usb eller via e-mail: frenillasbod@gmail.com

Gårdfarihandlaren
Kristian Johan Mauritz
Sommansson och hans sambo
pigan Anna Lovisa Andersdotter.

Lite historia
från Lindesberg
under Rakaberg
av Gunilla Nordberg

Gårdfarihandlare kallades de förr i tiden, de kringresande försäljarna. Kring mitten av 1800-talet fanns det närmare 7000 gårdfarihandlare i Sverige. En sådan kommer från Nottebäck i september 1881 och flyttar in hos pigan Anna Lovisa Andersdotter i Skirö. Backstugan där hon bor heter Lindesberg och ligger under Rakaberg i Löneberg. Anna föddes i Karlstorp 1842 och har kommit hit till Skirö 1868. Samma år har hon fött sonen Johan Emil utan angiven far. Hon fortsätter att föda barn med jämna mellanrum utan att någon fader antecknas. Karl Viktor 1870, Frans Elof 1872, Matilda Lovisa 1873, Nils Gustaf Mauritz 1875, Emilia Katarina 1877, Hulda Sofia 1879 som dör 1881 och Otto Leonard 1881.

Gårdfarihandlaren heter Kristian Johan Mauritz Sommansson. Mauritz är född 1829 i Torsås, i Kalmar län. Han har börjat sitt yrkesliv som garvargesäll men går över till att bli kringresande försäljare. 1862 gifter han sig med 24-åriga Marta Carlsdotter ifrån Stenberga. De flyttar till Nottebäck och lever under torftiga förhållanden. 1869 flyttar Marta tillbaka hem till sina föräldrar i deras lilla stuga vid Stora Ulvarp. Mauritz är kvar i Nottebäck och står skriven längst bak i kyrkboken där man antecknade de som inte hade någon fast bostad under rubriken: "I pastoratet kvarstående obefintliga". Marta, som nu bor hemma i Ulvarp och fortfarande på pappret är gift med Mauritz, föder i januari 1874 en oäkta son med namnet Karl Emil. I april samma år emigrerar hon med sin nyfödde son till N. Amerika. 1881 bestämmer sig Mauritz för att bli Skiröbo hos Anna för gott. Då har han hunnit bli 52 år och han börjar med försäljning av beklädnadsvaror som han säljer till bygdens folk. Anna får ytterligare en son 1884 som får namnet Hildo Ferdinand. Alla hennes nio barn står som oäkta, som seden var när man fick barn utan att vara gift, och faderns namn har inte uppgivits. Ett barn dör vid 2 års ålder och en son blir bara 28 år. De övriga sju går det riktigt bra för i livet och de antar namnet Sommansson efter gårdfarihandlaren. Han dör 68 år gammal av en stroke, på nyårsafton 1897. Anna blir 66 år 1908, då hon dör i lunginflammation.

Äldste sonen Johan blir också gårdfarihandlare först och åker även runt med häst och vagn på marknader. 1903 flyttar han till Vetlanda och startar en affär på Magasinsgatan. Det blev grunden till den välkända butiken Sommanssons, med både herr -och damkläder. Otto startar en hattaffär i Vetlanda som han driver till 1930, då han övertar sin bror Johans rörelse fram till sin död. Då tar sonen Tage över, och sedan dennes barn Åke och Britta.

Emilia Katarina läser till småskolelärare. Hindo Ferdinand blir handelsman. Frans Elof flyttar till Bredestad där han blir handelsman och system Matilda Lovisa flyttar också dit. Karl Viktor blir först stalldräng i Sävsjöström i Lenhovda församling. Han gifter sig 1894 med en flicka från Älghult som heter Hilma Johansdotter. En av deras söner som föds där 1898 heter Einar. Einar gifter sig med Lisa, och de i sin tur får 9 barn. Sonen Leif gifter sig med Louise och bor i Skirö vid Saljens strand idag.

Leif och Louise har döttrarna Charlotte och Anna samt en son som heter Jonas. Han bor i Skirö med sin familj. Här på Ekholmen i Tolja är vi omringade av ättlingar till gårdfarihandlaren. Jonas och även hans kusiner, Leifs brorsbarn, syskonen Johan och Agneta med familjer. Att ha så trevliga grannar kan man bara glädjas över.

KALENDERN 2016-17

December

11/12 Kl. 11.00 Mässa i Skirögården. Anita Rudvall,
sång av familjen Fredriksson

20/12 Sophämtning i Skirö.

26/12 kl. 18.00 Annandag jul . Musikgudstjänst i Skirö kyrka

29/12 Grovsofhämtning i Skirö. Anmälan görs senast 2 dagar innan till Vetab 0383 -76 38 00.

Januari

3/1 Sophämtning i Skirö.

7/1 kl. 14-17 Prova på massage och zonerapi i Skirögården. Se annons på sista sidan

8/1 kl. 15.00 KNUTSDANS för barnen

6/1 kl. 11.00 Trettondag jul Missionshögtid i Repperda missionshus. Tomas Lavesson

9/1 Bokbussen kommer till Skirö förskola kl. 15.15-15.45 Skirö, g:a affären kl. 16.00-16.30

15/1 kl. 10.00 Mässa i Skirögården. C Rudvall, B Carlsson

17/1 Sophämtning i Skirö.

25/1 Skirö-Alseda SPF:s ÅRSMÖTE

30/1 Grovsofhämtning i Skirö. Anmälan görs senast 2 dagar innan till Vetab 0383 -76 38 00.

30/1 kl. 16.00 Mässa i Skirögården. A Rudvall och M Palmgren

31/1 Sophämtning i Skirö.

KNUTSDANS FÖR BARNEN PLATS: SKIRÖGÅRDEN TID: 15.00

MIKAELA KOMMER MED HÄST OCH VAGN
OCH MAN FÅR ÅKA EN SVÄNG OM MAN VILL.

JENNY OCH CAROLIN ÄR LEKLEDARE
ARR: SSBF

KALENDERN 2017

Februari

- 5/2 kl. 19.00 Gudstjänst i Millebo missionshus. Tomas Laveson
6/2 Bokbussen kommer till Skirö förskola kl. 15.15-15.45 och Skirö, g:a affären kl. 16.00-16.30
12/2 kl. 16.00 Gudstjänst i Skirögården. C Rudvall , B Carlsson
14/2 Sophämtning i Skirö
15/2 Skirö-Ålseda SPF:s Månadsmöte
17/2 kl. 16.00 Smålands Trädgårds Bouleklubb har ÅRSMÖTE
26/2 kl. 17.00 SSBF:s ÅRSMÖTE i Skirögården
27/2 Grovsophämtning i Skirö. Anmälan görs senast 2 dagar innan till Vetab 0383 -76 38 00
28/2 Sophämtning i Skirö

Årsmöte för Skirö Sockens Bygdeförening

Tid: 26 februari kl. 17.00

Plats: Skirögården

Kaffe och semla!

Välkommen!

Mars

8/3 kl. 19.00
Ekumenisk andakt
i Millebo missionshus
10/3 Nytt nr av
SKIRÖNYCKELN

Smålands Trädgårds Bouleklubb

Måndagar Okt-april i Vetlanda
Boule träning kl. 16.00-18.00

Bada bastu

Du som vill bada bastu
kan boka när det passar dig
Pris: 30:-/person
Ring, sms:a eller maila:
frenillasbod@telia.com
070-2127925 och kolla om det är ledigt.

Lär känna våra bybor!

I denna serie presenterar vi någon som bor eller har bott i Skirö.

LOUISE OCH LEIF SOMMANSSON
bor i Skirö vid Saljens strand.

av **Gunilla Nordberg.**

Det var påskafton och året var 1954. På dansbanan i Folkets hus i Landsbro möttes Marie-Louise Claesson och Leif Sommansson. Ljuv musik uppstod och sen dess har de varit oskiljaktiga. Marie-Louise, som alltid kallat sig Louise, föddes i Älghult. Hennes föräldrar hette Ragnhild och Erling Claesson och de flyttade sedan till Vetlanda. Den som kommer ihåg Erlandssons charkuteri i Vetlanda, minns säkert Louise pappa som arbetade där i många år. Leif föddes i Vetlanda och hans föräldrar hette Lisa och Einar Sommansson. Leif var tidigt intresserad av hästar och genom att arbeta i stallet i Vetlanda ridhus så fick han ridlektioner. Han blev en skicklig ryttare men hästsport är en dyr hobby, så det var inte att tänka på för en ung pojke att kunna köpa en egen häst. Fotboll var också kul, Leif var målvakt i Hvetlanda GIF på 50-talet och han startade även Hvetlanda Hockeyklubb. Första jobbet var som ritare på Myresjöhus där han fick lära sig yrket. 1956 gjorde han lumpen i Eksjö och sedan blev det officersutbildning på kadettskolan i Solna. Louise blev kontorist och tog ett jobb på landsfiskalskontoret i Sigtuna dit hon flyttade, så de hade nära till varandra under Leifs utbildning.

De gifte sig på Valborgsmässoaftonen 1958 i Vetlanda kyrka. Josef Englén vigde dem och festen hölls på Gillesgården i Bäckseda. Första lägenheten låg på Kvarngatan i Vetlanda. Louise jobbade på elverkets kontor och sedan kom barnen. Charlotte 1962, Jonas 1964 och lillasyster Anna 1967. Louise jobbade även hos sin pappa i Erlandssons charkuteri och senare på Stensåkra färskvaruhall. När Leif var färdig fänrik blev det några år som yrkesmilitär på I 12 i Eksjö. Sen jobbade han ett år hos sin svärfar i charkuteriet. 1961 köpte han Gulfmacken på Lasarettsgatan i Vetlanda tillsammans med sin bror Stig.

Louise och Leif har alltid tyckt om djur och natur. Louise föräldrar hade en sommarstuga vid Saljens strand, nedanför det som kallas Motala. När de var på besök en vinterdag, så gick de över isen och fick se en tomt lite längre bort längs med stranden. De kontaktade ägaren och strax var de ägare till den. De köpte först en liten färdig stuga där de kunde vara medan de byggde sitt sommarhus.

Leif och Stig drev Gulfmacken till 1973 då Leif istället arrenderade Skönberga gård i Skirö och sedan blev det Skirö Skogsgård. När arrendet gick ut byggde de ett eget hus på vägen in mot Skogsgård.

Louise läste till ämneslärare på distans och arbetade sedan på Njudungsgymnasiet. Sedan köpte de hus i Åseda där båda arbetade på Profilgruppen, Louise som chefssekreterare och där blev de kvar ända till pensionen. I några år hade Louise sykurser i Skirögården där många kvinnor från trakten var med och sydde. Louise har alltid gillat att vara aktiv med olika saker och älskat att gå i skog och mark och plocka bär och svamp. Under några år var hon ordförande i Skirö Sockens Bygdeförening.

2007 blev ett omvälvande år när Louise plötsligt drabbades av en stroke. Hon miste sin talförmåga men fick behålla rörligheten någorlunda. Hennes intellekt är skarpt som vanligt märker man, trots att det är svårt att förmedla vad hon vill ha sagt. Leif är hennes stora stöd och de har utvecklat en förståelse sinsemellan som är härlig att se. Louise puttar till Leif när han ibland svarar fel på frågorna jag ställer. Hon visar med fingrarna vad hon menar och så skrattar de gott. De bor kvar i sin lilla stuga och njuter av att vara nära sjön och naturen.

7 barnbarn och 2 barnbarnsbarn har det hunnit bli och Louise visar med stolthet foton på dem.

ANSLAGSTAVLAN

Länsstyrelsen har tagit fram ett förslag till beslut om bildande av

Naturreservatet Sundsängen.

Utdrag ur Gunilla Nordbergs skrivelse, för SSBF:s räkning, till Länsstyrelsen ang. förslaget:

”Vi har mottagit förslaget med glädje eftersom vi tycker det är en strålande idé. Det är ju gammal kulturmark med fina naturvärden som är väl värda att skydda. Att Skirös natur utgör något av det vackraste man kan se i Småland behöver man inte vara lokalpatriot för att se, men att det även finns en flora och en fauna som är ovanlig är ju fakta som är väl dokumenterade.....

Min tanke är att det kanske skulle gå att ha några kaffebord i Sundsängen och en parkering med infart från Wallbyvägen där man kan sitta och njuta en stund med medhavd kaffekorg.....Vore kul om det blev en formell invigning av Naturreservatet där allmänheten får delta. Vi i Skirö Sockens Bygdeförening ser mycket fram mot bildandet av det nya Naturreservatet Sundsängen.”

Therese Helgesson på Länsstyrelsen har svarat: ” Hej Gunilla,

Tack för din respons! Så roligt att ni tycker det är en strålande idé. Jag ska ta med era förslag och se om vi kan prioritera någon av dem.

Ruben i Rudu

fick en liten syster i april

VÄLKOMMEN

LEA

Prova på massage och zonterapi!

Lördagen den 7/1 kl. 14-17 i Skirögården.

Där träffar du två massörer.

Charlotte Ytterell som jobbar med bindvävsmassage och lymfmassage.

Vid frågor ring 072-747 18 17

Catarina Rautio som jobbar med zonterapi och beröringsmassage. Vid frågor ring 073-703 31 00.

De bjuder på kaffe, berättar om de olika behandlingsformerna och det finns också möjlighet att prova om man vill. Visar det sig att det finns intresse för behandlingen så kommer de att finnas där någon gång i månaden.